

Pražské lesy - Kunratický les, Obora Hvězda

Realizace projektu: Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Vedoucí projektu: Mgr. Josef Novák

Finanění
podpora: Magistrát
Hlavního města Prahy

Termín realizace projektu: září
2003 - prosinec 2004

Projekt byl finančně podpořen Magistrátem hlavního města Prahy

Popis projektu "Turismus v pražských příměstských lesích - Monitoring turistického ruchu a analýza jeho negativních dopadů na životní prostředí vybraných příměstských lesů hlavního města Prahy".

Co je to příměstský les a proč je důležitý?

Příměstské lesy (PL) jsou velmi významnou součástí krajiny v bezprostředním okolí lidských sídel. Tyto lesy jsou v urbanizovaném prostředí důležité z hlediska krajinářského a ekologického (poskytují refugium mnoha živočišným a rostlinným druhům a přispívají tak k zachování biologické rozmanitosti; jsou významným ekostabilizačním prvkem v krajině – součástí ÚSES; zvyšují retenční schopnosti příměstské krajiny – stabilizace lokálního klimatu). Mnohá z nich mají statut zvláštní chráněného území či jsou významná z hlediska obecné ochrany přírody a patří mezi přírodní parky. Příměstské lesy jsou také důležité z hlediska rekreačního. Mnoho obyvatel, navštěvuje za účelem rekreace či sportovního vyžití tato území. PL jsou pro obyvatele Prahy jednou z mála možností krátkodobé rekreace a pobytu v přírodě; mají funkci relaxační s možností sportování v relativně zdravém a neoploštěném životním prostředí; či tvoří nedílnou část způsobu trávení volného času pro rozdílné sociální skupiny (rodiny s dětmi, důchodci ad.) obyvatel Prahy. Z hlediska funkčnosti městské zeleně nezáleží pouze na celkové ploše, ale nemění i na jejím rozložení, na dostupnosti pro co největší část obyvatel. Mnoho zdrojů uvádí optimální mezní hranici dostupnosti veřejných zelených ploch 300 metrů nebo časový ekvivalent 5 minut.

Co příměstské lesy ohrožuje?

Mezi nejvýznamnější ohrožení těchto území patří vitální pohazování a likvidace odpadků, rušení volně žijící zvěře nadměrným hlukem a eroze způsobená chůzí či jízdou na kole mimo vyznačené cesty. V poslední době se k nim přidává i sílící tlak investorů na výstavbu obytných komplexů v blízkosti lesů či jiné využití území, díky kterému by mohly některé přírodní plochy ztratit svůj rekreační potenciál nebo by mohly dokonce z map měst zcela zmizet.

Výzkum, který provádí ÚEP

V tomto projektu systematicky sledujeme a vyhodnocujeme turistické zatížení tří pražských příměstských lesů (lokality mají statut přírodní památky a část Obory Hvězda je navržena do národního seznamu obsahující evropsky chráněná území Natura 2000) - Kunratického a Michelského lesa (podrobné informace), Obory Hvězda (podrobné informace a Modřanské rokle (podrobné informace) a zjišťujeme s tím spojené negativní vlivy na životní prostředí těchto území. Monitoring probíhá prostřednictvím pravidelně se opakujících zjišťování počtu návštěvníků lesů a současně pomocí dotazníkových průzkumů prováděných mezi návštěvníky lesů.

Při monitoringu zjišťujeme také názory návštěvníků, upozorňujeme je na specifika ochrany životního prostředí příměstských lesů, čímž nepřímo zvyšujeme jejich environmentální uvidomíní.

Realizace projektu

Ve dnech 18. a 19. října 2003 proběhla první nárazová terénní akce, jejíž cílem bylo zmapovat turistické zatížení jednotlivých přístupových cest do obou lesních komplexů; Kunratického lesa i Modřanské rokle. V oba dny (sobotu i neděli) zde pozorovatelé zaznamenávali v době od 9 do 17 hodin množství vstupujících a vystupujících pěších, cyklistů i automobilů. Současně byl na jednotlivých monitorovacích bodech (12 v Kunratickém lese a 5 v Modřanské rokle) prováděn dotazníkový průzkum pohybujících se ve sledovaném území. Druhá nárazová akce proběhla 17. 4. 2004 ve dvou příměstských lesech v Kunratickém lese a nově také v Obore Hvězda na Praze 6. Snahou monitoringu bylo zachytit dynamiku pěších turistů a cykloturistů během jednoho víkendového dne. Další nárazová akce proběhla v Obore Hvězda 24. června 2004 a poslední 16. září 2004.

Současně s nárazovými akcemi probíhal ve všech lesích pravidelný měsíční monitoring turistů na vybraných křižovatkách, jehož cílem bylo zjistit trendy pohybu osob během roku. Zároveň bylo možno, díky tímto údajům, odhadnout celkovou roční návštěvnost všech jmenovaných lokalit.

V polovině prosince byl uskutečněn závěrečný seminář, jehož cílem bylo informovat veřejnost (odbornou i neodbornou) o dosažených výsledcích.

Výsledky projektu

-
Výsledky dotazníkového šetření

- Výsledky sčítání návštěvníků

- Problematika cest a eroze

